

0	2	4	6	8	10	13	19	25	36	48	55	62	69	75	85	90	92	93	95	96	97	99	100
												50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	98	100

VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Ees taas tiellä taistojen

Kun joku **Kalevi Sorsan** (s.d.) hallituksista veti takaisin tai muutteli kiistellyitä esityksiään, kansa hoilasi vanhaa työväenlaulua mukailleen: Ees taas, ees taas tiellä taistojen...
Kari Suomalainen taisi levittää viitsi piirroksellaan.

Hallituksen vaihtuessa virkamieheltä aina kaivavat esiin vanhoja, torpattuja ideoita. Varoituksista huolimatta uudet, onnesta pökyrtyneet ministerit niitsi joitakin nielevät.

Oppositio on helppo niittää eduskunnassa vastustaa, kun ovat äsken hallituksessa tyrmyänneet.

Hallitus puolustautuu, että niin sanotun tehokkaan katumuksen laki noudattaa **Sampsä Katajan** (kok.) johtaman valtioturvainvaliokunnan verojaoston taannoista vaatimusta.

Eläkeläisten asuminen leikkauksista **Juha Sipilän** (kesk.) hallitus kantaa täyden vastuun.

Ei enää alusta

Kymmenen vuotta kiehu-
nut sote-soppa on kypsymä-
tännyt mielet. Eduskunnan
sali laidasta laitaan oli
hloppottunut, kun hallitus
vihdoin löysi ratkaisun,
joka on mahdollista viedä
läpi.

Vain SDP:n ryhmänjohtaja **Antti Lindtman** vaatii hallitusta aloittamaan sote-uudistuksen alusta. Hän lupasi hallitukselle puolueensa täyden tuen, jos uudistus toteutetaan sosiaalidemokraattien vaatimalla tavalla.

Ex-ministeri **Päivi Räsänen** (kd.) parahti, että ei kai kukaan voi vaatia palauttamaan ja alkamaan uudistusta alusta.

Vihdoin SDP:n puheenjohtaja **Antti Rinne** ryhäisi. Hän tämseni, että vatedes yksityiskohdat kuntaen rahoitus, kiinteistöjen siirto ja henkilöstön asema on neuvoteltava parlamentaarisesti yhdessä.

Kostoa rautateillä

Opposition liikennepoliittinen välkkyksmys latistui vasem-
mistien palopuhekimaraksit rautateiden puolesta.

Kalle Jokinen (kok.) muistutti, että 93 prosenttia henkilö-
liikenteestä kulkee kumipyörillä. **Ari Jalonen** (ps.) totesi
hallituksen antavan satoja miljoonia tienoston korjausvelkaan.
Demarien rautatieinto on ymmärrettävää, sillä Antti
Rinteen junttapäällikkönä puheenjohtajataistossa toimi
rautatiealaisten puheenjohtaja **Vesa Mauriala**.

Tohtori Mauriala pidettiin puoleltoimistossa SDP:n
pääideologina. **Jutta Urpilainen** puoluesihteri **Mikael
Järnpeinen** heitti hänet pellole ja kosto alkoi kouria.
Vn aikoo kertarysäyksellä lopettaa henkilöliikenteen
sähköistämättömilä radoilta. Kokematon liikenneministeri
Anne Berner (kesk.) nieli suunnitelman purematta.
Ministeri Berner esiintyi kuuden tunnin keskustelussa
vakauttavasti, ja omat tukivat ministeriään uhrautuvasti.
Mutta ei hän kynnynyt todistamaan, että poikittaisliikennettä
Joensuusta pystytään hoitamaan bussilla.

Sotimaan ulkomaille?

Parisiin tapahtumista käynnistyi välittömästi voihke, että suomalaiset sotilaita eivät pääse selvittämään asiaa paikan päälle. Muukalaislegioonan kompanjiansäkki aiotaan?

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö**kin on ryhtynyt painostamaan lainmuutokseen. Nykyisin Suomea saa puolustaa vain maan rajojen sisäpuolella.

Periaate oli aikoinaan kirjattu yya-sopimukseen. Suomen kansaa hieman rauhoitti tuo, ettei ystävyys vaatinut harjoittamaan sotilaitalla avunantoa Neuvostoliitolle Ussuri-joella tai Berliinissä.

EU:n keskinäinen avunantosopimuksen katsotaan vaativan vastavuoroisuutta. Meneekö periaatteenlain muutos todella puolintoa läpi?

Puoluella on näissä asioissa vakiintuneet äänitorvet. Kokoomuksen **Ilkka Kanerva** ja perussuomalaisten **Jussi Niinistö** lupattavat alustavasti puolesta.

Keskustan ääriarvoinen **Seppo Kääriäinen** ja vihreiden äärimukava **Pekka Haavisto** haistelevat tuulta. Nyt odotetaan, milloin SDP:n ääriovella **Eero Heinälouma** ajattelee ääneen.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEEN - LA 20.11.

**MT:ssä
julkaistu
auto-
mainos
vuodelta
1965.**

Sallassa -27 astetta

Talven tulo on tosiasiaa koko maassa. Eriin paikoin perjantain vastainen yö muodostui tähän asti kylmimmäksi, mm.

Sallassa mitattiin ennätyslukemiksi -27 astetta. Itä-Suomessa oli leudompaa, mutta sielläkin arveltiin uliisen kuluessa lauantain vastaisen yön muodostuvan huomattavan kylmäksi. Pakkanen jatkui kireänä ainakin viikonvaihteen yli, mainittiin Ilmatieteelliseltä Keskuslaitokselta. Sateet jäivät pieniksi lumikuuroiksi. Sallassa todetun tämän talven ennätyspakkasen ohella mitattiin eilisäauna Ähtärsissä -14 ja Nivalassa -20 astetta, Porissa, Jokioissa ja Niinilassossa -17 astetta, Turussa -13, Helsingin liepeillä -10 ja Lappeen-rannassa -7. Keskiyönä ja torstain kuluessa saatiin myös rhyttäinen lumipeite koko maahan.

MAIKKI KULMALA

KARI SALONEN

Hyrnsalmelta Helsingin Seurasaareen siirretty Hallantalo oli kuuluisa vieraanvaraisuudestaankerrotaan, kertoo Satumaarit Myllyniemi kirjassaan Korpimuseo. Hallan ukko, Johan Alfred Heikkinen, elvytti Hyrnsalmella poronhoitoa. Hänen neuvonsa taloon tulijoille oli: ”Akka ja mökki ja poro poro poro.”

Tarina on köyhän aarre

Kainuussa asuu yhä ihmisiä, jotka muistavat aarretulien merkityksen ja tietäjien temput. Mitä syrjemmässä koti on, sitä paremmin luonnon merkit ja salattu tieto ovat hallussa.

Tarinat ovat piste, johon katso-
malla voi nähdä tämän todelli-
suuteen läpi. Ne käyttävät itse-
tämme ja muista joihin sellaista,
jonka näkemistä tarinan kertoja
ja kuulija kaipaavat, joskus jopa
haluivat.

Kulttuuriantropologi **Satu-
maarit Myllyniemi** on kerän-
nyt Kainuusta satoja tarinoita,
joissa katkeruus, viha, rakkaus
ja valta kiertävät yliuonnolli-
siksi säikeiksi.

”Voisi sanoa, että poikkeuk-
setta minut on vedetty läm-
pimästi kynnyksen yli sisään
piirtiin”, Myllyniemi kuvallee.

”Ihmiset ovat solahaneet
helposti juttelemaan parois-
ta, pürusta, rumista hengistä,
keuhkukaista ja kaikista niistä
henkilönnöistä, jotka ovat ol-
leet yhtä tosia ennen kuin piat,
rengit, isännät ja emännät.”

”Taikausko ei ole kadonnut
mihinkään, se on vain hieman
muuttanut muotoaan.”

komusperinteestä, kun hänen
Kainuussa tapaamansa vanhus
oli kesken tavallisen keskus-
telun kertoa yliuunnollisista
olennoista.

”Hän jutтели tyhjöstä, jot-
ka kesäheiteellä syyttölevät
pellon reunamia, nakkelevat
esineitä uunin päältä sekä tök-
kivät ja näpistelevät nukkuvia”.
Myllyniemi kuvailee.

Vierasvarana hurja juttu
Tarinat kuuluivat ennen tie-
raanvaraisuuteen: niittä oli var-
toa köyhällikin.

”Kainuussa on ollut helppoa
kerätä tarinoita, koska ihmiset
ovat esimerkiksi laukkuryssien
avulla oppineet kohtaamaan
vieraan”, Myllyniemi kertoo.

Rikas tarinaperinne heitaste-
lee Kainuun historiaa alueena,
jonne on vaeltanut paljon ih-
misiä sekä idästä että lännestä.
Kainuu on ollut vapaata metsä-
tysaluetta, ja sieltä on ollut yhä

Ei sattumalta syrjässä

ennen vastausta tietäjiltä. He osasivat esimerkiksi nostattaa lemmen ja kylmättään sen.

Suomussalmen Murhijärvellä, aivan Venäjän rajalla, asui vuodelta 1900-luvun alussa tietäjä, joka yhdisti nuoria pareja. Tietäjän nuorujen mukaan elävältä pääskysestä otettiin kieli, lintu vapautettiin ja sitten pääskysen kieli suussa suudeltiin mieluista tyytytystä tai poikaa. Näin saatiin ihastus rakastumaan.

Mustaa magiaa voitiin käyttää sairastuttamaan tai köyhdyttämään taikojen kohteita. Niiden teossa auttoi taikapussi, joka sisälsi kuolleiden ruumiinosia, punaista lankaa, karhun ja käärmteen hampaita, hautausmaahan multaa ja ukkosen polttamaa puuta.

Tietäjän syrjäinen asuinpaikka ei ollut mikään sattuma.

"Kansallisoromantikoit uskoi- vat, että mitä syvemmällä korvessa asumus oli, sitä suurempi oli ihmisen kansanrunouden taito", Myllyniemi kertoi.

"Luonon koskematon hiljaisuus ja erämaamiljöön kirjovaiutus ihmisen henkiset voimavarat. Tuo syrjästä katso- misen kyky on edelleen läsnä, ja monilla ihmisillä on herkkä luontosuhde."

Myllyniemi itse innostui us- kosta.

Rappasota ja Isoviha

Historiallisen ajan tarinoita värittävät kertomukset rappasodasta ja Isovihasta.

Rappasodassa 1500-luvun lopulla hävitettiin koko Kainuu. Vain piilopirttien asukkaat pe- lastuivat. Isoviha oli osa Pohjan sotaa, ja sen melskeet yltivät alueelle vuosisata 1712–1721. Kak- si sotaa menevät kansan suussa sekaisin, ja niitä kutsutaan vai- nolaisajoiksi.

"Rapparit kuvattiin kau- heiksi ryöstäjiiksi, mutta myös suomalaiset hävittivät Karjalaa ryöstöretkillään", Myllyniemi muistuttaa.

"Sota-aiheet ja levotto- muksien liittyvät aaretarinoita, joissa kerrotaan kainuulaisten ryöstäjistä piilottamista aar- teista."

Kirkonkelloja on piilottettu vainolaisilta urottamalla ne so- dan ajaksi veteen. Useissa tarinoissa ne upposivatkin pohjamutuihin, eikä niitä saatu ylös. Kellot ovat mounkeet ja vaihtaneet syvyyskissa kuin inhimilliset olennot.

Aarteiden ehdot ovat julmat

Vainolaisten lisäksi aarteita on piilottettu myös perillisiltä. Kun aarteiden ei haluttu joutuvan

perillisten käsiin, ne kaivettiin pilloon johonkin syrjaiseen paikkaan.

Aarretta suojamaan asetettiin ehdot, jotka sen saajan oli täytettävä.

"Aarterinoissa aarre kuvataan usein suurpiirteisemmin kuin sen saamisen ehdot. Ehtoja täyttämiseen on ollut tarkkaa puuhaa, useimmiten kahdeksantonta", Myllyniemi muhelo.

Aarteen saamisen ehdot ovat voineet sisältää lämmisuhreja. Jos aarteen saa väärin perustein, siitä ei seuraa kuin harmia.

Hyrynsalmen Salmijärven rannasta oli yhden tarinan mukaan 1900-luvun alkuissa löytenyt hopea-arre. Kaksi miestä oli noutanut sen, mutta toinen löytäjä kuoli kauan kiertuttuaan.

Toinenkaan ei saanut rauhaa, ennen kuin oli palauttanut hopeat.

Aarteiden merkinä palaa yhä aarretulja. Juhannuksena ja uutena vuotena aarteiden kirkkoihin haamut voi nähdä pukeutujansa niitä.

Tarinoista lohtua

”Kainuuta tunnetaan köyhyydestä. Vuosisatoja, polvesta polveen ihmiset ovat katsoleet köyhyyttä silmästä silmään”, Myllyniemi taustoittaa.

”Kainuulaiset ovat ryömineet nälkäkuolemaa, luontoa, tervaporvareita ja metsäherroja

Ei olekaan ihme, e

mutta myös oikeutta. Useissa paikoissa kerrotaan asuvan leivontamieshenkiä, jotka muistuttavat menneistä vääryyksistä.

"Moneen viattoman oloiseen paikkaan liittyy kammottava muisto", Myllyniemi kertoo.

"Kuoletanpelko, sota, sairaudet ja ihmisiin nähden hätyöt paikatteen keskimäärin sata vuotta vanhoja rakaisukinejoja yliulonnollisuudesta."

Jopa kristilliset liikkeet ovat liittyneet saumattomasti tähän perinteeseen uskomattomine saarnajapersonaalisuuksiin.

Kainuu kutsuu yhä tarinoiden maailmaan.

"Lopulta mikään ole verrattavissa siihen vapaudentunteeseen, jonka voi kokea hämmentävässä illassa nuotitulen loimuissa vaelluksen päätteeksi", Myllyniemi kuvailee.

den värinän, iättömän, a

TERHI PAPE-MUSTONEN

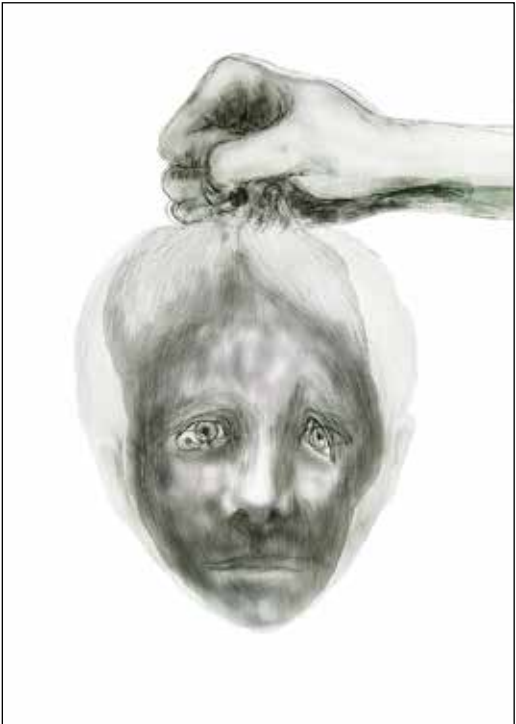
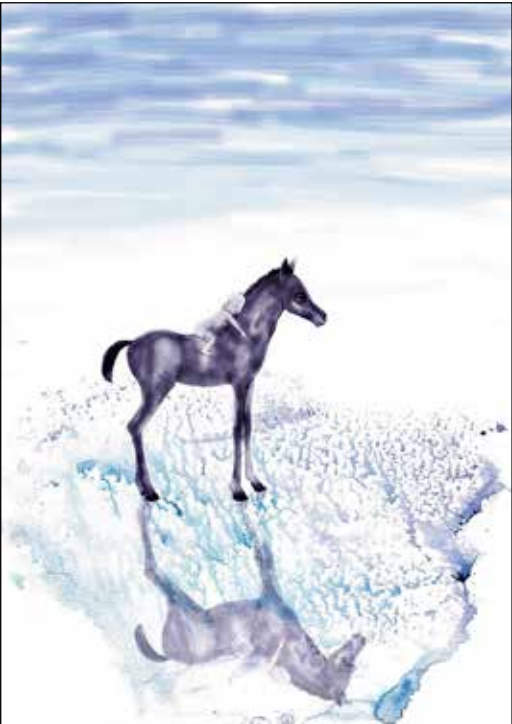

KUKA?

Satumaarit Myllyniemi

Filosofian maisteri ja kulttuuriantropologi
Satumaarit Myllyniemi aloitti
kainuulaisten perinteiden
keräämisen vuonna 2004.
Korpimuseo - Matka Väli-
Kainuun maagisiin maisemiin
ilmeni vuonna 2013.
Myllyniemi keräsi sen aineistot
vuosina 2007-2013. Kirjaa
varten haastateltiin 81 ihmistä
ja siinä on 488 sivua. Kirjan ku-
vikset on tehnyt Sari
Hiitunen.
Korpimuseon jälkeen
Myllyniemi on kerännyt
Kainuusta aarretarinoita.
Kirjalle etsitään nyt
kustantajia.
Myllyniemen vanhemmat
ovat Hyrynsalmen Hiltusia,
mutta hän syntyi Oulussa.
Lapsuutensa Myllyniemi asui
Kajaanissa ja Kouvolassa ja
opiskeli myöhemmin eri
puolella Suomea ja ulkomailla.
Työskennelttyään
kymmenen vuotta Kainuussa
Myllyniemi muutti viisi vuotta
sitten Mäntsälään.

Marinoiden kerääjä on otettu
leensä sydämellisesti
tastaan pirtteihin.

Satumaarit Myllyniemen tulevan Aarrekartta-kirjan kuvituksen on tehnyt Sari Hiltunen. Kuvitukset pohjautuvat niihin ehtoihin, joilla kainuulaisten aarretarinoiden aarteet on voinut saada itselleen.